

Фенчак Любов Михайлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Пашкуляк Марія-Магдалина Анатоліївна,
студент,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

МОДЕЛЮВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті уточнено сутність понять «інтерактивне навчання», «модель інтерактивного навчання». Розглянуто особливості моделювання інтерактивного освітнього середовища початкової школи, проаналізовано структуру інтерактивного уроку, розкрито його завдання та функції. Авторами зазначено увагу, що інтерактивне навчання у поєднанні з традиційними методами навчання сприяє активізації пізнавальної діяльності молодших школярів, розвитку їх творчого мислення, формуванню ключових та предметних компетентностей.

Ключові слова: інтерактивне навчання, модель інтерактивного навчання, освітнє середовище, молодші школярі.

Постановка проблеми. Концепцією Нової української школи та Закону України «Про освіту» визначено ключові засади освітньої реформи, спрямованої на формування в учнів ключових компетенцій, розвиток ініціативи, уяви, самодисципліни, співпраці з іншими. У контексті сьогодення надзвичайно гостро постала проблема якості освіти. Тому актуальності набуває не засвоєння учнями окремих умінь і навичок, а розвиток індивідуальних особливостей; не педагогічні вимоги, а педагогічна підтримка, співробітництво і діалог учителя з учнем; не об'єм знань, а цілісний розвиток, саморозвиток особистості учня та орієнтація навчальної діяльності на успіх. Сучасний етап розвитку освіти відповідно висуває підвищені вимоги до учителя початкової школи як до творця освітнього процесу, озброєного новітніми методиками навчання. Як показує практика, традиційні методи не забезпечують в повній мірі активного навчання молодших школярів. Реалізація цього завдання можлива при організації інтерактивної моделі навчання. Інтеракція у педагогіці не є новим явищем. Інтерактивне навчання має багато спільного з ідеями гуманно-особистісного парадигмою, де і учень, і вчитель рівноправні, рівнозначні суб'єкти. Інтерактивне навчання найбільше відповідає особистісно-орієнтованому підходу: моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного розв'язання, застосовуються роліві гри тощо.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Питаннями визначення, пояснення сутності інтерактивних методів навчання займалися такі дослідники як К. Баханов, О. Біда, Г. Волошина, Н. Каліцька, М. Картель, Г. Коберник, П. Матвієнко, О. Пехота, Л. Ронко, І. Шевчук. Методологічною основою організації інтерактивного навчання є розробки сучасних педагогів у галузі методів та технологій навчання: А. Алексюка, Ю. Бабанського, Г. Ващенко, Є. Голанта, М. Данилова, І.Лернера, В. Паламарчук, О. Савченко, М. Скаткіна, І. Харламова та ін. На думку науковців, інтерактивність у навчанні можна пояснити як здатність до взаємодії, знаходження в режимі бесіди, діалогу, дії.

Дослідження вчених дають можливість визначити теоретичні та практичні засади інтерактивного навчання як різновид активного, сутність якого полягає у тім, що навчальний процес буде ефективним тільки завдяки активній взаємодії всіх учнів. При цьому учитель має змогу розкритись як організатор, консультант, фасилітатор процесу навчання та може краще проконтролювати рівень засвоєння знань учнів [4]. Слід зазначити, що при такій формі навчальної діяльності пріоритетним є партнерство між учителем, учнями та учнівським колективом, які беруть на себе взаємну відповідальність за результати навчання. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання ролевих ігор, спільне вирішення проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації тощо. Воно ефективно сприяє розширенню пізнавальних можливостей учня, формуванню цінностей, навичок і вмінь, створенню атмосфери співпраці та взаємодії [7].

Безумовно, всі вищезазначені чинники впливу на ефективність засвоєння школярами знань відіграють важливу роль. І тому освітнє середовище з використанням науково-педагогічного методу моделювання дасть можливість охопити систему навчання цілісно. Поняття педагогічної моделі та її характеристики, процес моделювання в освіті та гносеологічні аспекти моделювання вивчали М. Якібчук та В. Штофф. Науковці В. Міхєєв, Є. Лодатко, А. Єріна досліджували сутність моделювання та методи теорії вимірювань у педагогіці, І. Кульчицький обґрунтував концептуалізацію поняття «модель» та «моделювання» у наукових дослідженнях. Проблеми та перспективи інтерактивної моделі навчання студентів обґрунтувала Н. Лалак. Моделювання в педагогіці успішно застосовується для вирішення таких завдань, як поліпшення планування навчального процесу, оптимізація структури навчального матеріалу, управління пізнавальною діяльністю, управління навчально-виховним процесом та ін. [5].

Мета статті: уточнення сутності поняття «інтерактивне навчання», «модель інтерактивного навчання», обґрунтування особливостей моделювання інтерактивного освітнього середовища в умовах початкової школи.

Результати досліджень. Аналіз наукових джерел [1; 2; 6] засвідчує, що використання інтерактивного навчання, на відміну від інших систем навчання, дозволяє значно збільшити відсоток засвоєння інформації (до 90%); навчання орієнтоване, на відміну від традиційного, не тільки на засвоєння знань, але й на розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання. Тому вчителю, використовуючи інтерактивні методи навчання, необхідно ретельно продумувати хід кожного уроку, чітко формувати мету та способи її досягнення. У зв'язку з цим є актуальним питання, пов'язані з моделюванням інтерактивного навчання в умовах початкової школи.

У педагогіці «модель» - це опис майбутньої системи, яку прагнуть створити педагоги, учні та їхні батьки; позначення схеми або плану дій педагогів під час педагогічного процесу, основу якого становить діяльність учнів, яку організує, вибудовує вчитель [5; 8]. Цінними для нашого дослідження є праці К. Александрова та М. Романенка, які у своїх працях розкрили інтерактивну модель навчання як сучасну інновацію в системі освіти. Про особливості моделювання у професійній освіті майбутніх вчителів розглянуто у науковій доробці А. Теплицької, Ю. Олексін досліджував основні шляхи реалізації інтерактивної моделі навчання.

На основі проаналізованих досліджень нами виявлено, що для моделювання освітнього середовища, яке сприятиме підвищенню пізнавального потенціалу молодших школярів, необхідно виокремити *взаємопов'язані між собою його елементи* та обґрунтувати їх узгодженість: мету, завдання, принципи, суб'єкти, об'єкти, форми, методи та організаційно-педагогічні умови організації інтерактивного навчання. Здійснивши бібліографічний аналіз методичних та науково-педагогічних розробок [3; 6], з'ясовано, що *метою* інтерактивного навчання є: розвиток комунікативних навичок у школярів, створення

комфортних умов та сприятливого емоційного середовища для всіх учасників заняття, формування у школяра навичок роботи в команді та вміння висловлювати свої думки, викликати інтерес до навчання та внутрішню мотивацію, розкривати творчий потенціал кожного учня.

Для різнобічного розвитку учнів та суб'єктного залучення їх до особистісної взаємодії під час моделювання інтерактивного навчання вчителем початкових класів обов'язково повинні враховуватись наступні *принципи*:

- гуманізму, що дає змогу створити ситуації довіри та підтримки, забезпечити гармонійні відносини між учителями й учнями, утвердити культуру міжособистісного спілкування; дитиноцентризму, що орієнтує на визначення особистості дитини як найвищої цінності та врахування вікових й індивідуальних особливостей учнів, сприяння задоволенню їх фундаментальних потреб (у розумінні, пізнанні, прийнятті, справедливому ставленні до них);

- активності (долучати усіх учасників до активного спілкування, обговорення і вирішення задач);

- зворотного зв'язку (заохочувати обговорювати висловлені аргументи чи заперечення)

- експерименту (спонукати шукати нові шляхи вирішення поставлених задач);

- принцип довіри (розвінчувати стереотип суворого вчителя та пасивного учня, який сприймає готову інформацію);

- рівності поглядів (не нав'язуйте власну позицію, а лише висловлюйте свою думку нарівні з іншими учасниками навчального процесу) [10].

Означені принципи є важливою складовою моделювання освітнього процесу та становлять певну систему, на якій вибудовуються інші блоки й елементи моделювання інтерактивного навчання.

В основі моделі інтерактивного навчання суб'єктами є учні та вчителі, а об'єктами - засоби навчання й інструменти навчальної діяльності, методики, матеріальна база, сфера управління педагогічним процесом, засоби комунікації. Тому важливою складовою ефективно організації інтерактивного освітнього середовища є аналіз участі кожного із суб'єктів, що дає підстави стверджувати про ключову роль учителя початкової школи у його забезпеченні. Саме готовність педагога до інтерактивного навчання гарантує рівень створення атмосфери доброзичливості й порозуміння в учнівському колективі, зняття почуття страху, навіяння впевненості у своїх силах, налаштування школярів на успіх [7; 11].

Мета та завдання моделі інтерактивного навчання в початковій школі реалізуються у її змісті, який охоплює розроблення і здійснення комплексу напрямів діяльності педагогічного колективу, що сприяє формуванню розвивального середовища школи, а також уможливають використання під час організації уроків інтерактивних форм і методів, як є важливими компонентами моделі інтерактивного навчання.

Проаналізувавши психолого-педагогічні доробки, ми виявили, що інтерактивні методи навчання – це спосіб взаємодії усіх учасників навчально-виховного процесу, під час якого слухачі перестають грати пасивну роль і активно долучаються до роботи, вчать мислити творчо, розвивати комунікативні вміння та навички, що дозволяє розкрити зміст їх суб'єктивного досвіду із запропонованої теми. При цьому основним завданням вчителя є ретельний підбір і чергування видів та форм робіт, типів завдань для уникнення стомленості учнів, створення атмосфери доброзичливості й порозуміння, навіяння впевненості у своїх силах, прагнати до створення ситуації успіху на уроці для кожного школяра [2]. Як зазначав В. Сухомлинський, «Будьте самі шукачами, дослідниками. Не буде вогнику у вас - вам ніколи не запалити його в інших» [9]. Однак основним джерелом мотивації є інтерес самого учня, який охоче залучається до навчальної діяльності, коли йому цікаво, коли урок викликає у нього справжній

інтерес. Педагогу необхідно розвивати у молодших школярів позитивне ставлення до навчання, виробляти вміння та навички, необхідні в реальному житті. Проаналізувавши науково-педагогічні дослідження [1; 4; 6; 11], нами з'ясовано, що інтерактивні форми роботи на уроках ґрунтуються на творчому підході, допомагають краще розкрити потенціал учнів, сприяють розвитку та самовдосконалення навчально-комунікативного процесу, стимулюють процес пізнання, зацікавлюють, посилюють розумові здібності, а також підвищують навчальну мотивацію учнів. Сучасна методика має багатий арсенал прийомів інтерактивного навчання від найпростіших («Робота в парах», «Карусель», «Мікрофон») до складних («Мозаїка», «Мозковий штурм», «Аналіз ситуації»), а також імітаційні ігри, дискусії, дебати. Використовуючи інтерактивні форми організації навчання молодших школярів, можна перетворити звичайний урок на урок-мислення, урок-спілкування, урок-діалог, щоб розбудити і привити інтерес учнів до читання, математики, мистецтва і природи. Зрозуміло, що структура інтерактивного уроку буде відрізнятися від структури звичайного уроку, це також вимагає професіоналізму і досвіду вчителя.

Застосування методів інтерактивного навчання передбачає й особливе розуміння уроку як форми навчання, що теж ґрунтується на інноваційному технологічному підході. Тому *структура інтерактивного уроку* складається з п'яти елементів:

а) мотивація – фокусування уваги учнів на проблемі уроку, стимулювання інтересу до обговорюваної теми (не більше 5% часу заняття);

б) оголошення, представлення теми та очікуваних навчальних результатів – забезпечення розуміння учнями змісту їхньої діяльності: чого вони повинні досягти в результаті уроку і чого від них чекає вчитель (не більше 5% часу заняття);

в) надання учням необхідної інформації за мінімально коротким часом, для того щоб на її основі виконувати практичні завдання шляхом інтерактивної взаємодії. Це може бути міні-лекція, читання роздаткового матеріалу, перевірка домашнього завдання, опанування інформацією за допомогою технічних засобів навчання або наочності тощо (10-15 % часу уроку);

г) інтерактивні вправи – центральна частина заняття, що передбачає застосування вчителем 1 - 3 інтерактивних вправ, що відбираються в залежності від очікуваних результатів (45-60% часу на уроці);

д) підбиття підсумків, оцінювання результатів уроку – процес зворотний інструктажу, що називають «рефлексією». Його завдання – прояснити зміст опрацьованого; співвіднести реальні результати з очікуваними; проаналізувати, чому відбулося так чи інакше; зробити висновки; закріпити чи відкоригувати засвоєння; намітити нові теми для обміркування; встановити зв'язок між тим, що вже відомо і тим, що знадобиться засвоїти, навчитись у майбутньому; скласти план подальших дій (до 20% часу) [12].

Інтерактивні методи в поєднанні з традиційними методами навчання утворюють ідеальну основу для вивчення школярами навчального матеріалу сприяючи формуванню в них предметних компетентностей. Різноманітність методів інтерактивного навчання дозволяє вчителю доцільно підібрати методи саме для конкретної теми, а також вибрати методи відповідно до рівня знань учнів класу. Переваги інтерактивного методу навчання полягають у тому, що за один і той самий проміжок часу можна виконати більший обсяг роботи; досягається висока результативність у засвоєнні матеріалу та формуванні ключових та предметних компетентностей у школярів.

Упровадження системи інтерактивного навчання приносить користь: конкретному учню – усвідомлення включення в спільну роботу, готовність до роботи у групах на інших уроках, розвиток рефлексії, становлення суб'єктивної позиції в навчанні; навчальній групі – розвиток навичок спілкування і взаємодії у малій групі, формування ціннісно орієнтованої єдності групи, прийняття моральних норм і правил спільної діяльності; класу: оцінювання процесу і результату спільної діяльності, підвищення пізнавальної

активності класу, розвиток аналізу й самоаналізу у процесі групової роботи; у траєкторії зв'язку «клас-учитель» – нестандартний підхід до організації навчального процесу, підвищення пізнавальної активності класу, багатомірне опанування навчального матеріалу, формування готовності до особистісної взаємодії. Використання інтерактивних методів навчання на уроках в початковій школі допомагає досягнути триєдиної мети навчання: навчальної, розвивальної та виховної. При використанні інтерактивних методів навчання на уроках рівень знань учнів якісно та кількісно поліпшується [2; 11].

Цінним для нашого дослідження є наукові доробки О. Пометун, яка обґрунтувала психолого-педагогічні умови реалізації інтерактивного навчання, без яких інтеракція або зовсім неможлива, або є неефективною. Серед них:

1) створення сприятливої, позитивної психологічної атмосфери в класі під час уроку;

2) оптимальне облаштування навчального простору, зокрема спеціальні способи розташування меблів, наявність в класі різноманітних матеріалів: текстів, словників, просто чистого паперу і маркерів тощо;

3) запровадження в класі спеціальних правил, норм спільної праці, які є загальнообов'язковими для всіх;

4) створення на уроці ситуації успіху для кожного молодшого школяра [7].

Сукупність даних психолого-педагогічних умов повинні враховуватись вчителем початкових класів під час моделювання інтерактивного навчання та створення оптимального освітнього середовища. Їх реалізація в умовах початкової школи дозволяє говорити про принципову інноваційність інтерактивного навчання у порівнянні з традиційними варіантами організації освітнього процесу.

Упровадження інтерактивного уроку не є легкою справою навіть для досвідченого педагога, й потребує ґрунтовної підготовки (підбір матеріалів, складання плану, ретельне вивчення індивідуальної особливості учнів, класу та ін). Але той вчитель,

який прагне розкрити свої здібності, таланти своїх учнів, навчити їх вчитися, знаходити істинну, обов'язково буде шукати шлях вдосконалення своєї методики. Вчитель початкової школи повинен не тільки знати про інтерактивні методи навчання, а й уміти застосовувати їх на практиці, а це можливо, якщо мету, зміст, форми і методи професійної підготовки майбутніх вчителів орієнтувати на використання інтерактивних методів навчання у освітньому середовищі початкової школи [3; 6]. Тому для підвищення якості методичної підготовки майбутнього педагога важливо у навчально-виховному процесі вищих закладів освіти використовувати інтерактивні методи навчання, що дозволяють створити ситуації, включаючись у які, студенти оволодівають мистецтвом швидко та ефективно розв'язувати навчально-методичні завдання у співпраці, удосконалюють культуру спілкування, розвивають критичне мислення, набувають навичок самостійного здобуття та передачі своїх знань іншим. Досвід переконує, що така організація методичної підготовки майбутнього вчителя початкової школи сприяє кращому формуванню педагогічної і методичної компетентності майбутніх педагогів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, розроблення моделі нестандартного підходу до організації освітнього процесу є способом досягнення нової якості освіти. Сучасний етап розвитку суспільства висуває підвищені вимоги і до вчителя початкової школи як до творця освітнього процесу. Тому якісна підготовка вчителя з відповідною системою особистісних та професійних якостей сприятимуть його готовності до подальшої професійної діяльності в умовах сьогодення. На нашу думку, це є основним фактором ефективності моделювання інтерактивного навчання в умовах початкової школи, і як наслідок, реалізація компетентнісного підходу в сучасній освіті.

Стаття не вичерпує розв'язання всіх питань досліджуваної проблеми. Перспективами подальших наукових досліджень є вивчення зарубіжного досвіду щодо організації та управління освітнім процесом початкової школи в умовах інтеракції.

Список використаних джерел

1. Інтерактивні технології навчання у початкових класах / авт.-упор. І.І. Дівакова. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 180 с.
2. Слькін О. Навчання базоване на співпраці / О. Слькін // Завуч. – 2018. – № 21. – С. 23-26.
3. Кононенко О. Розвиваємо особистість учня: поради учителям. Упровадження особистісно-орієнтованого підходу у початковій школі / О. Кононенко // Учитель початкової школи. – 2014. – № 3. – С. 3-8.
4. Лодатко Є.О. Моделювання в педагогіці: точка відліку [Електронний ресурс] / Є.О.Лодатко // Педагогічна наука: історія. Теорія, практика, тенденції розвитку: е-журнал. – 2010. – Вип. №1. – Режим доступу: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine.
5. Нечипоренко К. Сучасні методи навчання як засіб реалізації компетентнісного підходу в початковій освіті / К. Нечипоренко // Рідна школа. 2013. – №11. – С. 66-70.
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Н. М. Бібік. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плєяди», 2017. – 206 с.
7. Пометун, О. І. Інтерактивні методики та система навчання / О. І. Пометун. – К.: Шкільний світ, 2007. – 112 с.
8. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафіїк. – Київ: Слово, 2015. – 630 с.
9. Сухомлинський В. О. Сто порад учителів / В.О.Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1988. – 304 с.
10. Трухан І.О. Активні форми роботи для підвищення мотивації учнів на уроці / І.О. Трухан // Педагогічна майстерня. – 2018. – № 7. – С. 7-9.
11. Ярош Н. Групові методи роботи на уроках у початковій школі / Н. Ярош // Початкова школа. – 2018. – № 6. – С.12-15.
12. Інтерактивні методи навчання: класифікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/2316-interaktyvni-metody>.

References

1. Divakova, I.I. upor., 2009. Interaktyvni tekhnolohiy navchannya u pochatkovykh klasakh [Interactive learning technology in elementary school]. Ternopil: The Traveler.
2. Yel'kin, O., 2018. Navchannya bazovane na spivpratsi [Training is based on cooperation]. Deputy headmaster, 21, pp. 23-26.
3. Kolomyets', N.A., 2008. Do problemy optimal'noyi realizatsiyi dydaktychnykh zasad zastosovannya interaktyvnykh metodiv navchannya molodshykh shkolyariv [To the problem of optimal implementation of didactic principles of the use of interactive methods of teaching younger students]. Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychna, 1, pp. 85-95.
4. Kononenko, O., 2014. Rozvyvayemo osobystist' uchnya: porady uchytel'ev. Upravdzhennya osobystisno-oriyentovanoho pidkhotu u pochatkoviy shkoli [We develop the student's personality: advice to the teacher. Implementation of a person-centered approach in elementary school]. Elementary school teacher, 3, pp. 3-8.
5. Lodatko, Ye.O., 2010. Modelyuvannya v pedahohitsi: tochka vidliku [Modeling in pedagogy: a reference point]. [online] Pedagogical science: history. Theory, practice, trends of development, 1. Available at: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine.

6. Nechyporenko, K., 2013. Suchasni metody navchannya yak zasib realizatsiyi kompetentnisnoho pidkhodu v pochatkoviy osviti [Modern teaching methods as a means of implementing a competency approach in primary education]. Native school, 11, pp. 66-70.
7. Bibik, N. M. ed., 2017. Nova ukrayins'ka shkola: poradnyk dlya vchytelya [New Ukrainian School: Teacher's Guide]. Kiev: Publishing House "Pleiades" LLC.
8. Malafiyik, I.V. 2015. Dydaktyka novitn'oyi shkoly [Didactics of the newest school]. Kiev: Word.
9. Sukhomlyns'kyi, V. O. 1988. Sto porad uchytelyi [One hundred tips for the teacher]. Kiev: Soviet school.
10. Trukhan, I.O., 2018. Aktyvni formy roboty dlya pidvyshchennya motyvatsiyi uchniv na urotsi [Active forms of work to enhance student motivation at a lesson]. Pedagogical workshop, 7, pp. 7-9.
11. Yarosh, N., 2018. Hrupovi metody roboty na urokakh u pochatkoviy shkoli [Group work methods at elementary school lessons]. Elementary School, 6, pp.12-15.
12. Interaktyvni metody navchannya: klasyfikatsiya [Interactive Learning Methods: classification]. [online] Available at: <https://www.pedrada.com.ua/article/2316-interaktyvni-metody>.

В статті уточнена сутність понять «інтерактивне навчання», «модель інтерактивного навчання». Авторами акцентовано увагу на те, що інтерактивне навчання в поєднанні з традиційними методами навчання сприяє активізації пізнавальної діяльності молодших школярів, розвитку їх творчого мислення, формуванню ключових і предметних компетенцій.

Ключові слова: інтерактивна навчання, «модель інтерактивного навчання», освітнє середовище, молодші школярі.

In the conditions of reforming modern primary education, a person-oriented approach to teaching younger students has been grounded, based on subject-subject interaction in the system of "teacher-child", creating optimal conditions for disclosure of individual opportunities and self-actualization of the individual of each student. In this regard, the education has faced with new challenges: the school must focus on creating the optimal conditions for the development of each child, not focus on learning, but to form students ability to comprehend independently the surrounding reality. This involves a restructuring of the learning process, the ultimate goal of which should be to maximize the disclosure of individual capabilities and the actual updating of the individual. Therefore, there is a need for the purposeful formation of such an educational environment, in which each student learns creatively, studies ways of practical application of them in everyday life and is an active participant in productive interaction with all subjects of the educational process. One of the ways to solve these problems is to simulate interactive learning at primary school. The article has clarified the sense of the conceptions of "interactive learning", "model of interactive learning". We have considered the features of simulation of the interactive educational environment of elementary school, and analyzed the structure of the interactive lesson, revealed its tasks and functions. The authors have pointed out that interactive learning in combination with traditional methods of learning contributes to the activation of cognitive activity of junior pupils, the development of their creative thinking, the formation of key and substantive competencies. Directly, the organization itself is interactive training involves modeling various life situations, joint problem solving based on the analysis of circumstances and the situation, the use of role-playing games. The article has substantiated that the effective means of modelling of interactive learning in primary school is the appropriate preparation of the future teacher of primary school. It is necessary to prepare a specialist with a certain system of personal, professional qualities, necessary knowledge, skills and abilities that will facilitate to the formation of the readiness of future primary school teachers to the usage of interactive learning technologies in professional activities. In our opinion, this is the main factor in the effectiveness of modelling of interactive learning in the conditions of initial schools, and as a result, the implementation of a competent approach in modern education.

Key words: interactive learning, the model of interactive learning, educational environment, junior schoolchildren.

УДК 159.94:373.2-0534(045)

DOI 10.31339/2413-3329-2019-1(9)-178-181

Черепаня Наталія Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,

Волошин Надія Петрівна,
старший викладач,

Русин Надія Михайлівна,
старший викладач,

Мукачівський державний університет, м.Мукачево

МОТОРНА СФЕРА ДОШКІЛЬНИКА ЯК ФАКТОР УСПІШНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

У статті представлено дослідження, присвячене вивченню впливу рівня включення в фізичну активність дошкільника на його уявлення про рухову сферу. Це пов'язане з тим, що вона представлена в житті дитини спеціальними заняттями. Вказана обставина сприяє мотивації дошкільнят до рухової активності і в кінцевому підсумку позитивно відбивається на розвитку їх моторної сфери, а також особистості в цілому.

Ключові слова: дошкільник, моторний розвиток, уявлення, рухова сфера.

Постановка проблеми. Життя - це система рухів. Усі процеси внутрішнього світу дитини (задоволення, здивування, зосередження, творчий пошук, і т.д.) можна виразити рухом. Одним із важливих завдань розвитку моторики є координація рухів цілісної системи тіла дитини і часткових систем координації рухів (рука - зір, зір - слух, рука - зір - слух, слух - мова та ін.), які сприяють встановленню зв'язків між вміннями бачити, чути, відчувати, рухатися, говорити. Моторика (лат. Motor - що приводить у рух) - рухова активність організму, його органів або систем (частин). Моторику ділять на велику і дрібну. Дрібна моторика - це сукупність скоординованих дій нервової, м'язової і кісткової

систем, часто в поєднанні із зоровою системою у виконанні дрібних і точних рухів кистями і пальцями рук і ніг. Під великою моторикою мається на увазі різноманітні рухи тіла, рук і ніг. Навіщо розвивати велику моторику? Для того, щоб дитина вміла бігати і стрибати нарівні з однолітками і не нудьгувала на дитячому майданчику.

Здоров'я психологічне і фізичне тісно пов'язані між собою. Зміна одного стану обумовлює зміну і іншого. Тому особливу увагу слід звертати на баланс розвиваючих дитину заходів. Головним завданням, що визначає особливу значимість фізичного виховання як основи всебічного розвитку, є формування здорової, міцної,